KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2017/2318,

13. detsember 2017,

Austraalias finantsturgude suhtes kohaldatava õigus- ja järelevalveraamistiku samaväärsuse kohta kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/65/EL

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiivi 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL, ([1]) eriti selle artikli 25 lõike 4 punkti a,

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 600/2014 ([2]) artikli 23 lõike 1 kohaselt peavad investeerimisühingud tagama, et reguleeritud turgudel kauplemisele võetud või kauplemiskohas kaubeldavate aktsiatega sooritatavad tehingud toimuksid reguleeritud turgudel, mitmepoolsetes kauplemissüsteemides või kliendi korralduste süsteemse täitja kaudu või kolmanda riigi kauplemiskohas, mille komisjon on tunnistanud direktiivi 2014/65/EL artikli 25 lõike 4 punkti a kohaselt samaväärseks.

(2) Määruse (EL) nr 600/2014 artikli 23 lõiget 1 kohaldatakse üksnes aktsiate kohustusliku kauplemiskoha suhtes. Kohustusliku kauplemiskoha nõue ei hõlma muid kapitaliinstrumente, nt hoidmistunnistusi, börsil kaubeldavaid fonde, sertifikaate ega muid sarnaseid finantsinstrumente.

(3) Kolmandates riikides asutatud kauplemiskohtade samaväärsuse tunnustamise menetluse (nagu on sätestatud direktiivi 2014/65/EL artikli 25 lõike 4 punktis a) eesmärk on võimaldada investeerimisühingutel sooritada tehinguid aktsiatega, mille suhtes kehtib liidus kohustusliku kauplemiskoha nõue, kolmandate riikide samaväärsena tunnustatud kauplemiskohtades. Komisjon peaks hindama, kas kolmanda riigi õigus- ja järelevalveraamistikuga on tagatud, et kolmandas riigis tegevusloa saanud kauplemiskoht vastab õiguslikult siduvatele nõuetele, mis on samaväärsed Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) nr 596/2014, ([3]) direktiivi 2014/65/EL III jaotisest, määruse (EL) nr 600/2014 II jaotisest ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivist 2004/109/EÜ ([4]) tulenevate nõuetega, ning mille suhtes kohaldatakse asjaomases kolmandas riigis tulemuslikku järelevalvet ja täitemeetmeid. Seejuures tuleb silmas pidada nimetatud õigusaktide eesmärke, eelkõige siseturu loomisele ja toimimisele kaasa aitamist, turu terviklikkust, investorite kaitset ja mitte sugugi vähem olulisena finantsstabiilsust.

(4) Direktiivi 2014/65/EL artikli 25 lõike 4 punkti a neljanda lõigu kohaselt võib kolmanda riigi õigus- ja järelevalveraamistikku pidada samaväärseks, kui raamistik vastab vähemalt järgmistele tingimustele: a) turgudel on tegevusluba ning turgude suhtes kohaldatakse pidevat tulemuslikku järelevalvet ja täitemeetmeid; b) turgudel on selged ja läbipaistvad väärtpaberite kauplemisele lubamise reeglid, nii et selliste väärtpaberitega on võimalik kaubelda õiglasel, nõuetekohasel ja tõhusal moel ning väärtpaberid on vabalt võõrandatavad; c) väärtpaberite emitentidel peaks olema kohustus esitada korrapäraselt ja pidevalt teavet, et tagada investorite kõrgetasemeline kaitse, ning d) turu läbipaistvus ja terviklikkus on tagatud seeläbi, et takistatakse turu kuritarvitamist siseringitehingute ja turuga manipuleerimise teel.

([1]) ELT L 173 12.6.2014, lk 349.

([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 600/2014 finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 84).

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 596/2014, mis käsitleb turukuritarvitusi (turukuritarvituse määrus) ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/6/EÜ ja komisjoni direktiivid 2003/124/EÜ, 2003/125/EÜ ja 2004/72/EÜ (ELT L 173, 12.6.2014, lk 1).

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/109/EÜ läbipaistvuse nõuete ühtlustamise kohta teabele, mis kuulub avaldamisele emitentide kohta, kelle väärtpaberid on lubatud reguleeritud turul kauplemisele, ning millega muudetakse direktiivi 2001/34/EÜ (ELT L 390, 31.12.2004, lk 38).

(5) Käesoleva samaväärsuse hindamise eesmärk on hinnata muu hulgas seda, kas õiguslikult siduvad nõuded, mida Austraalias kohaldatakse seal asutatud ja tegevusloa saanud ning Austraalia väärtpaberite ja investeeringute komisjoni (edaspidi „ASIC“) järelevalvatavate väärtpaberibörside suhtes, ning mille suhtes kohaldatakse asjaomases kolmandas riigis tulemuslikku järelevalvet ja täitemeetmeid, on samaväärsed määrusest (EL) nr 596/2014, direktiivi 2014/65/EL III jaotisest, määruse (EL) nr 600/2014 II jaotisest ning direktiivist 2004/109/EÜ tulenevate nõuetega.

(6) 2001. aasta äriseadustiku (edaspidi „äriseadustik“) kohaselt on finantsturg mehhanism, mille kaudu regulaarselt tehakse või võetakse vastu finantstoodete omandamise või võõrandamise pakkumisi. Finantsturg peab toimima mittediskrimineerivaid reegleid järgiva mitmepoolse süsteemina. Tal ei ole tehingute täitmisel kaalutlusõigust ja ta ei või kaubelda oma nimel ega teha kliendikorralduste sobitamistehinguid. Lisaks peab finantsturg andma liikmetele erapooletu juurdepääsu oma turgudele ja teenustele. Juurdepääsukriteeriumid peavad olema erapooletud ja läbipaistvad ning neid tuleb kohaldada mittediskrimineerivalt. Selle tagamiseks peavad finantsturu tegevusreeglid sisaldama mõistlikke ja mittediskrimineerivaid juurdepääsu- ja sobivusnõudeid. ASIC vaatab need reeglid läbi.

(7) Direktiivi 2014/65/EL artikli 25 lõike 4 punkti a neljandas lõigus esitatud neli tingimust peavad olema täidetud, et kolmanda riigi õigus- ja järelevalvekorda võiks pidada nendes riikides tegevusloa saanud börside suhtes samaväärseks direktiivis 2014/65/EL sätestatud korraga.

(8) Esimese tingimuse kohaselt peab kolmanda riigi kauplemiskohtadel olema tegevusluba ning nende suhtes tuleb kohaldada pidevat tulemuslikku järelevalvet ja täitemeetmeid.

(9) Finantsturgu korraldaval isikul peab selleks olema Austraalia turuluba (edaspidi „turuluba“). Äriseadustiku kohaselt on turuloa andmise õigus ministril. Äriseadustiku paragrahvi 795A kohaselt tuleb turuloa taotlus esitada ASICile, kes ministrile taotluse kohta nõu annab. Luba antakse muu hulgas ainult juhul, kui minister on veendunud, et taotleja on kehtestanud kohaldatavatele nõuetele vastava korra ning taotleja suudab kohaldada nõuetekohast turujärelevalvet, jälgida osaliste tegevust ja tagada turu tegevusreeglite täitmise (äriseadustiku paragrahv 795B). Pärast loa saamist peavad finantsturud jooksvalt järgima loa tingimusi ja säilitama turu korraldamise asjakohase korra, sh olukorra jälgimise ja tegevusreeglite täitmise tagamise korra (äriseadustiku paragrahv 792A).

(10) ASIC on avalik-õiguslik asutus, mis loodi Austraalia väärtpaberite ja investeeringute komisjoni 2001. aasta seadusega (edaspidi „ASICi seadus“) ning mis vastutab Austraalia finantsturge käsitlevate õigusaktide kohaldamise ja täitmise tagamise eest. ASICil on järelevalve- ja täitmise tagamise volitused muu hulgas kahtlustatavate õigusrikkumiste uurimiseks, rikkumisteatiste väljaandmiseks ja kohtutelt tsiviilõiguslike sanktsioonide taotlemiseks. ASIC saab algatada süüdistuse esitamise selliste äriseadustikus sätestatud kohustuste rikkumise eest, mille puhul on ette nähud nende täitmise tagamine kriminaalkorras. Lisaks on ASICil õigus ette teatamata kontrollida finantsturgusid, sealhulgas registreid, andmekandjaid ja dokumente. Lisaks võib finantsteenuste minister anda finantsturu korraldajale kirjaliku korralduse konkreetsete meetmete kohta, mida finantsturu korraldaja peaks võtma finantsturu loa omamisest tulenevate kohustuste täitmiseks juhul, kui minister leiab, et need kohustused ei ole täidetud (äriseadustiku paragrahv 794A). Kui finantsturg korraldust ei täida, võib ASIC pöörduda kohtusse, et taotleda kohtult korralduse täitmise ettekirjutust (äriseadustiku paragrahv 794A). Samuti on ASICil õigus anda suuniseid üksustele (sealhulgas turukorraldajatele ja turuloa saanud turgude osalistele), kui ta leiab, et on vajalik või avalikes huvides kaitsta finantstoodete või finantstoodete klassidega kauplevaid isikuid (äriseadustiku paragrahv 798J). Lisaks võib ASIC oma regulatiiv- ja uurimismeetmete elluviimiseks pöörduda kohtu poole taotlusega ettekirjutuse tegemiseks ja menetluse algatamiseks. ASIC võib pöörduda kohtusse, et taotleda ettekirjutust järgida ASICi meetmeid, mille ta oma regulatiiv- ja uurimisvolituste raames on võtnud (ASICi seaduse paragrahv 70). Juhul kui üksus äriseadustiku kohaselt antud korraldust ei täida, võib ASIC samuti pöörduda kohtusse, et taotleda korralduse täitmiseks ettekirjutuse tegemist. Lisaks peavad finantsturud äriseadustiku kohaselt olema suutelised tagama, et nende liikmed täidavad äriseadustiku sätteid, vastavaid reegleid ja määrusi ning oma turu tegevusreegleid (äriseadustiku paragrahv 792A). Samuti on loa saanud börs kohustatud lahendama oma liikmete võimalikud turu tegevusreeglite või äriseadustiku rikkumised ja ASICi sellistest võimalikest rikkumistest teavitama.

(11) Seega võib järeldada, et Austraalia väärtpaberibörsidel peab olema tegevusluba ning nende suhtes kohaldatakse pidevat tulemuslikku järelevalvet ja täitemeetmeid.

(12) Teise tingimuse kohaselt peavad kolmandate riikide kauplemiskohtadel olema selged ja läbipaistvad väärtpaberite kauplemisele lubamise reeglid, nii et selliste väärtpaberitega on võimalik kaubelda õiglasel, nõuetekohasel ja tõhusal moel ning väärtpaberid on vabalt võõrandatavad.

(13) Kehtestatud on üldkohustused, mille kohaselt peab finantsturgude korraldaja hindama, kas tema korraldataval turul kauplemisele lubatud väärtpaberitega saab kaubelda õiglaselt, korrakohaselt ja läbipaistvalt. Äriseadustiku paragrahvis 793A on sätestatud õiguslikult siduvad nõuded, millega on tehtud kohustuslikuks väärtpaberite kauplemisele lubamist reguleerivate tegevusreeglite olemasolu. Finantsturgude tegevusreeglites on kindlaks määratud tingimused, mis peavad olema täidetud enne noteeritud üksuse aktsiate turul noteerimist. Üksus peab taotlema kauplemisele lubamist kohas, kus tema aktsiatega edaspidi kaubeldakse, ning taotlema luba kõigi oma väärtpaberite põhilisse liiki kuuluvate väärtpaberite noteerimiseks finantsturu ametlikus nimekirjas ja selle loa saama. Turu korraldaja avaldab kauplemisele lubatud üksuste nimekirja ja ajakohastab seda iga kauplemispäeva järel. ASIC vaatab läbi, kas finantsturgude reeglid, süsteemid ja protsessid on piisavad, et selgitada välja, kas finantstoode vastab kauplemisele lubamise suhtes finantsturgude ja seadusest tulenevatele kriteeriumidele, sh tagades, et väärtpaberitega kauplemist ebamõistlikult ei piirata. Kõik väärtpaberid, millega loa saanud börsil kaubeldakse, peavad vastama kindlatele noteerimisreeglitele, mis esitatakse läbivaatamiseks ASIC-le. Väärtpaberid peavad olema vabalt võõrandatavad ja vastama teatavatele kriteeriumidele nii väärtpaberite avaliku pakkumise suhtes kui ka väärtpaberile emitendi määratava hinna suhtes. Loa saanud börs ei saa noteerida väärtpabereid, mille puhul emiteeritud väärtpabereid ja emitenti käsitlev teave ei ole avalikult kättesaadav. Lisaks võivad ASIC ja minister väärtpaberitega kauplemise nõuetekohasuse tagamiseks peatada loa saanud börsil kauplemise finantstootega või teatud liiki finantstoodetega.

(14) Äriseadustikus sätestatud õiguslikult siduvast kohustusest kaubelda õiglaselt, korrakohaselt ja läbipaistvalt tuleneb, et finantsturud peavad tehinguid ning ostu- ja müügipakkumisi käsitleva teabe avalikult kättesaadavaks tegema. Lisaks on kehtestatud kohustus, et osaleja ei tohi tehingut sooritada, kui seda ei sooritata tellimusraamatus sisalduva kauplemiseelse läbipaistva korralduse sobitamisega. Teatavate tehingute puhul on võimalikud erandid, nt blokktehingute või parandatud hinnaga tehingute korral. Kui turuosaline kasutab üht neist eranditest, peab ta registreerima andmed, millest nähtub, et tehing vastas erandi aluseks olevatele kriteeriumidele. Konkurentsialaste turu terviklikkuse eeskirjadega on ette nähtud, et finantsturud peavad kauplemisajal laekunud kauplemiseelse teabe viivitamata kättesaadavaks tegema. See teave tuleb mõistlikel kaubanduslikel tingimustel ja mittediskrimineerivalt esitada jooksvalt ja reaalajas. Pärast kauplemisaega laekunud teabe puhul peab turu korraldaja kauplemiseelse teabe kättesaadavaks tegema hiljemalt siis, kui kauplemine taas avatakse. Austraalia regulatiivse raamistikuga on kehtestatud nõuded ka kauplemisjärgse teabe pideva ja reaalajas avaldamise kohta. Finantsturud peavad kauplemisjärgse teabe kättesaadavaks tegema avalikult juurdepääsetaval veebisaidil, tasuta ja kõige enam 20 minutilise viivitusega.

(15) Seega võib järeldada, et Austraalia väärtpaberibörsidel on selged ja läbipaistvad väärtpaberite kauplemisele lubamise reeglid, nii et selliste väärtpaberitega on võimalik kaubelda õiglasel, nõuetekohasel ja tõhusal moel ning väärtpaberid on vabalt võõrandatavad.

(16) Kolmanda tingimuse kohaselt peab väärtpaberite emitentidel olema kohustus esitada korrapäraselt ja pidevalt teavet, et tagada investorite kõrgetasemeline kaitse.

(17) Austraalia reguleeriva raamistikuga on aasta- ja vahefinantsaruannetele kehtestatud selged, ammendavad ja täpsed avalikustamise nõuded. Emitendid, kelle väärtpaberid lubatakse kauplemisele Austraalia väärtpaberibörsil, peavad avaldama aasta- ja poolaastafinantsaruandeid (paragrahvid 292 ja 302). Aruanded peavad vastama raamatupidamisstandarditele (äriseadustiku paragrahvid 296 ja 304) ning andma tõese ja usaldusväärse pildi üksuse finantsseisundist ja tulemuslikkusest (äriseadustiku paragrahvid 297 ja 305). Lisaks peavad aastaaruanded olema läbinud auditi ja saada tuleb audiitori aruanne (äriseadustiku paragrahv 301). ASIC talletab äriühingut käsitleva teabega seotud andmed, sh prospekti ja äriühingu raamatupidamise aastaaruanded. Väärtpaberite emitentide kohta põhjaliku ja õigeaegse teabe avalikustamine võimaldab investoritel hinnata emitentide majandustulemusi ja tagab teabe korrapärase edastamisega piisava läbipaistvuse.

(18) Seega võib järeldada, et emitentidel, kelle väärtpaberid on lubatud kauplemiseks Austraalias ASICi loa saanud börsidel, on kohustus esitada korrapäraselt ja pidevalt teavet, et tagada investorite kõrgetasemeline kaitse.

(19) Neljanda tingimuse kohaselt peab kolmanda riigi õigus- ja järelevalveraamistik tagama turu läbipaistvuse ja terviklikkuse seeläbi, et takistatakse turu kuritarvitamist siseringitehingute ja turuga manipuleerimise teel.

(20) Austraalia väärtpaberiseadustega on loodud põhjalik regulatiivne ja järelevalveraamistik, mille eesmärk on tagada turu terviklikkus, keelata loa saanud börsidel pettus ja eksitamine ning väärtpaberite või emitentide kohta väär- või eksitava teabe esitamine ning hoida ära siseteabe alusel kauplemine ja turuga manipuleerimine. Turu kuritarvitamise sätted on esitatud äriseadustiku osas 7.10. Mõned keelud on sätestatud ka äriseadustiku paragrahvi 798G lõike 1 kohaselt loodud turu terviklikkuse eeskirjades, mida kohaldatakse reguleeritud finantsturgude ja nendel turgudel tegutsevate turuosaliste suhtes. Äriseadustiku paragrahvide 1041E ja 1041F kohaselt on keelatud finantstoodete kohta vale- või eksitavate väidete esitamine ning väär- või eksitava teabe abil finantstoodetega kauplemisele kallutamine, samuti finantstootega seotud ebaaus käitumine ja/või ebaaus käitumine finantsteenuste pakkumiseks tegevusloa omajana (paragrahvid 1041G ja 1041H). Äriseadustiku osa 7.10 jagu 2 sisaldab mitmeid turuga manipuleerimise keelde. Lisaks on äriseadustiku osa 7.10 jao 3 kohaselt sõnaselgelt keelatud siseteabe alusel kauplemine. ASIC kasutab nende nõuete täitmise tagamiseks oma ulatuslikke volitusi, mis on talle antud nii kahtlase turupõhise tegevuse uurimiseks kui ka tuvastatud rikkumiste korral süüdistuse esitamiseks.

(21) Seega võib järeldada, et Austraalia õigus- ja järelevalveraamistikuga on tagatud turu läbipaistvus ja terviklikkus seeläbi, et takistatakse turu kuritarvitamist siseringitehingute ja turuga manipuleerimise teel.

(22) Seega võib lisaks järeldada, et Austraalias ASICi järelevalve all tegutsevate finantsturgude puhul vastab õigus- ja järelevalvekord neljale eespool nimetatud tingimusele ning seepärast tuleb tunnustada, et tagatud on direktiivis 2014/65/EL, määruses (EL) nr 600/2014, määruses (EL) nr 596/2014 ja direktiivis 2004/109/EÜ kauplemiskohtadele kehtestatud nõuetega samaväärne süsteem.

(23) Arvestades, et väga paljude Austraalias emiteeritud ja kauplemiseks lubatud aktsiatega kaubeldakse ka ELi kauplemiskohtades, on vaja käesoleva otsusega tagada, et kõik investeerimisühingud, kelle suhtes kohaldatakse määruse (EL) nr 600/2014 artikli 23 lõikes 1 sätestatud kohustusliku kauplemiskoha nõuet, saavad ka edaspidi kaubelda aktsiatega, mis on lubatud kauplemiseks Austraalia börsidel. Kuna selliste aktsiate puhul on Austraalia börside kaudu võimalik märkimisväärne alternatiivne likviidsus, on vaja tunnustada Austraalia õigus- ja järelevalveraamistikku ja seda eriti selleks, et investeerimisühingutel oleks võimalik täita klientide ees parimal viisil täitmise kohustust.

(24) Käesolev otsus põhineb andmetel, millest nähtub, et kokkuvõttes kaubeldakse ELis mitmete Austraalia börsil kauplemisele lubatud aktsiatega nii sageli, et ühingud, kelle suhtes kohaldatakse finantsinstrumentide turgude direktiivi, ei saaks kasutada määruse (EL) nr 600/2014 artikli 23 lõike 1 punkti a kohast erandit. See tähendab, et määruse (EL) nr 600/2014 artikli 23 lõikes 1 sätestatud kohustusliku kauplemiskoha nõuet tuleks kohaldada väga paljude Austraalias kauplemisele lubatud aktsiate suhtes.

(25) Otsust täiendavad koostöökokkulepped, millega tagada riiklike pädevate asutuste ja ASICi vaheline tõhus teabevahetus ning järelevalvetegevuse koordineerimine.

(26) Käesolev otsus põhineb Austraalias käesoleva otsuse vastuvõtmise ajal kohaldatavatel õiguslikult siduvatel nõuetel, mis käsitlevad finantsturge. Komisjon peaks jätkuvalt pidevalt jälgima reguleeritud turgude õigus- ja järelevalvekorra arengut, olukorra jälgimise ja õigusnormide täitmisega seotud järelevalve alase koostöö tulemuslikkust ning käesoleva otsuse tegemise aluseks olevate tingimuste täitmist.

(27) Komisjon peaks Austraalias finantsturgude suhtes kohaldatavat õigus- ja järelevalvekorda korrapäraselt kontrollima. See ei piira komisjoni võimalust korraldada mis tahes ajal spetsiaalseid hindamisi, kui asjaomaste suundumuste tõttu on vaja, et komisjon hindaks uuesti käesoleva otsusega kinnitatud samaväärsust. Uuesti hindamine võib viia käesoleva otsuse kehtetuks tunnistamiseni.

(28) Kuna määrust (EL) nr 600/2014 ja direktiivi 2014/65/EL kohaldatakse alates 3. jaanuarist 2018, on vajalik, et käesolev otsus jõustuks järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

(29) Käesoleva otsusega ette nähtud meetmed on kooskõlas Euroopa väärtpaberikomitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) nr 600/2014 artikli 23 lõike 1 kohaldamisel loetakse Austraalias tegevusloa saanud ja käesoleva otsuse lisas sätestatud finantsturgude suhtes seal kohaldatav õigus- ja järelevalveraamistik samaväärseks direktiivist 2014/65/EL, määrusest (EL) nr 600/2014, määrusest (EL) nr 596/2014 ja direktiivist 2004/109/EÜ tulenevate nõuetega ning leitakse, et nende suhtes kohaldatakse tulemuslikku järelevalvet ja täitemeetmeid.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel, 13. detsember 2017

Komisjoni nimel

president

Jean-Claude JUNCKER

LISA

Finantsturud:

a) ASX Limited

b) Chi-X Australia Pty Ltd